

Statsminister Gro Harlem Brundtland

Dato: 4.10.89

KOMMENTARER TIL DOKUMENTET FRA HØYRE, KRISTELIG FOLKEPARTI
OG SENTERPARTIET:

Dokumentet gir et ytterst uklart bilde av hva slags kurs en ny treparti-regjering vil føre. På de aller fleste områder er dokumentet svært lite konkret. Vi vet derfor svært lite om hva slags kursendring en ny regjering faktisk vil bety. Dette er ingen overraskelse. Vi har foran oss et typisk kompromissdokument der alle hovedproblemene er skjøvet under teppet eller inn i framtida. Et dokument fullt av runde ord og gode ønsker. Uegnet som plattform for en regjering.

På en rekke områder i dokumentet snakkes det om at ulike tiltak må styrkes og at det må satses mer. Men det er ytterst uklart hva dette skal være i forhold til. Er det i forhold til situasjonen i dag eller er det i forhold til de retningslinjer Regjeringen tok opp i Langtidsprogrammet og som nå følges opp i årets budsjett?

Hvis det er i forhold til dagens situasjon en snakker om, kan jo dette på mange områder bety at en faktisk legger opp til en nedprioritering i forhold til det som Regjeringen har gått inn for i Langtidsprogrammet og som nå vil bli nedflest i budsjettforslaget for 1990. Hvis man snakker om styrking i forhold til Arbeiderpartiets politikk, så vil formuleringene i dokumentet ha karakter av en langt sterkere økning i de offentlige utgiftene enn det det vil være dekning for. Da er det en ønskeliste uten noe reelt økonomisk grunnlag.

Det står i dokumentet at man vil redusere avhengigheten av oljeinntektene. Det kan ikke bety annet enn at finanspolitikken skal bli strammere. Samtidig gis det klart uttrykk for at den vil redusere skattene, og det sterkere

enn hva Regjeringen legger opp til. Hvis man da samtidig skal gjennomføre alle de økningene i utgiftene som det gis uttrykk for på toppen av det som nå ligger i budsjettforslaget, vil resultatet i stedet bli større avhengighet av oljeinntektene. Enten vil denne erklæringen ikke bli fulgt opp verken på utgiftssiden eller inntektssiden eller vi vil få et alt for ekspansivt budsjett med ny pris- og kostnadsstigning og svekkets konkurransevne som resultat.

Selv om det i dokumentet står at de offentlig utgiftene skal reduseres som andel av nasjonalinntekten, har ikke jeg oppdaget et eneste konkret punkt der utgiftene skal reduseres. Man har spart seg hele ubehaget ved å måtte velge og ta stilling.

I skattepolitikken vil man redusere det samlede skattenivå. Men samtidig legges det opp til økte fradragmuligheter på en lang rekke områder som vil føre til at skattesatsene må bli klart høyere enn ellers og som vil innebære en reversering av det skattereforarbeid som har vært gjennomført i personbeskatningen og som Arbeiderpartiet mener nå må settes i gang også på bedriftsskattesiden. Det skattepolitiske opplegget i dokumentet er i så måte på kollisjonskurs med de skattereformer som nå gjennomføres i en lang rekke land.

Reduksjon av høyeste marginalsatt fra i dag 62 prosent til 56 prosent vil isolert sett koste omlag 2,5 mrd kroner i skattelette. Dersom reduksjonen ikke kombineres med andre endringer i skattesystemet, vil en slik lettelse ha en meget skjev fordelingsvirkning. For de med inntekter på 150.000 kroner, gir det ingen skattelette. For inntektstakere i kl. 1 gir det en lette på vel 1.000 kroner ved en inntekt på 200.000 kroner, nær 7.000 kroner ved en inntekt på 300.000 kroner, og omlag 12.500 kroner ved en inntekt på 400.000 kroner.

Skattelettelser av denne type vil nokså sikkert vanskeliggjøre et inntektspolitisk samarbeid og kan lett bety en høyere kostnads- og prisvekst.

Et forslag om reduserte overføringer til statsbedriftene er det mest konkrete forslag til å redusere utgiftene. Her står det imidlertid bare igjen støtte til Store Norske på Svalbard og A/S Sydvaranger i Kirkenes i samsvar med planer Stortinget tidligere har vedtatt. Bevilgningene til statsbedriftene ventes nå å bli de laveste siden tidlig på 70-tallet og det er ikke vesentlige beløp å hente gjennom ytterligere nedskjæringer.